

Zf
2335

QK. 346. 16.

v. Veltheim

Z f
2335

SOPHINOZ
MVSARVM ET VIRTV-
TVM DE MORTE
VERE PII ET NO-
BILIS VIRI:

D. ACHATII à VELTHEM,
qui obiit 12. die Novembris, ANNO

M. D. LXXXVIII.

Ad nobiles & Magnificos viros, D. MATHI-
AM à VELTHEM, D. LYDOLPHVM ab ALVEN-
SCHLEBEN, & GVNTHERVM à BARTEN-
SCHLEBEN. Scriptus à

MELCHIORE NEOFANIO
Pastore Ecclesie Brunsvic:
ad S. Petrum.

Brunsvigæ excudebat Daniel Pyringius,
Pictor, & Figurarum Sculptor, etc.

ANNO M. D. LXXXIX.

1797

Handwritten text at the top center, possibly a date or reference number.

Handwritten text at the top right corner.

Faint, mirrored text impressions, likely bleed-through from the reverse side of the page.

11.
S I quibus est curæ pietas, sincera fidesq̄,
Et verus veræ religionis amor
Mors p̄perata vocat citius, cui deniq̄ cura
Virtutis, fidei & religionis erit?
Si, nisi præsentem, qui nunc est, respicis orbem,
Frustrâ virtutis cura erit & fidei.
Est alia & melior post hanc, æternaq̄ vita,
Ad quàm quo citius quis venit, hoc melius.
Hinc quisquis moritur medijs maturius annis
Non adeò infausæ conditionis erit.
Tolluntur citius matura morte fideles,
Ne videant orbi magna parata mala,
Tolluntur, dulci quo tandem pace fruantur,
Expectentq̄ inum membra sepulta diem.
Nil patitur dâni, quem fata, jubente, reposcunt,
Numine, sit quamvis raptus hic ante diem.
Trisliciam tantum mæsti patiuntur amici
Qui defunctorum fata molesta dolent.

Quem modo **VELTHEMIVM** Deus hinc
excivit **ACHATEM**,
Exemplum veræ qui pietatis erat,
Is nihil amisit, nos illum amisimus, unum
E multis vera nobilitate Virum.
Tu, desiderio Fratris, præclare **MATHIA**.
Haud fratre inferior, nunc gemis atq̄ doles,
A 2. Nec tibi

Nec tibi iusta deest tam magni causa doloris,
Nec tamen immensi causa doloris adest:
Privatus Fratres, quo non præstantior alter,
Qui flos atq; decus nobilitatis erat:
Quem studium veræ commendat religionis,
Inq; Deum pietas, in Patriamq; favor.
Tota hunc nobilitas summo decoravit honore,
Principibus multò & nomine charus erat.
Ille idem superùm moriens concessit in aulam,
Atq; Deum vera nunc pietate colit.
Et veros, Cælo assumtus nunc carpit honores,
Perfectè à summo diligiturq; Deo.
Tuq; **ALVENSCHLEVI**, non ultima
gloria gentis
Saxonica, Soceri tristia fata doles,
Coniuge cumq; pia, gnatisq; nepotibus, auges
Tristitiam, & querulos promissis ab ore sonos.
Ante diem ereptum nec non generose Dynastes,
GVNTERE, eximijs annumerãde viris,
Cum Sponsa socerum Luges, triste sq; querelas
Fundis, & in lacrymas pronus es usq; pius.
Et priscam repples iteratis fletibus arcem
Quàm credo à sevis nomen habere lupis.
Spes tibi nuper erat, properantibus ire diebus
Tempus, ut in thalamum duceret ille tuum
Gnatã,

Gnatam, præstanti forma ingenioq; Puellam,
Inter virgineos quæ celebranda choros.
Excidit hæc animo tibi spes nunc, traditur urnæ
Corpus ut exanimum, frigida & ossa rogo.
Ut tibi cum reliquis causa est non parva doloris,
Maior lætiæ sic tibi causa subest.
Fœnore cum magno (quos hinc amisit) honores
Nunc recipit, summo restituyente Deo.
Pone igitur lachrymas, & magnum siste dolo.
Sit finis gemitus, tristiæq; modus. (rem,

En Chorus Aônidum bifido de monte Sororum
Convenit, ad tumulum ducta parente suo.
Tristè parans animo carmen, quo busta coronet,
Et tumulo flores det cinerj lacrymas.
Integritas, prisca cum nobilitate Sepulcrum
Cingunt, & pietas, relligio, atq; fides.
Quæq; suos edunt iugubri carmine fletus,
Et dant mæstiticiæ tristia signa suæ.

Atq; novenarum primò Rex ipse Sororum
Hos consternato fudit ab ore sonos:
Heu cecidit nostri sublimis gloria cætus,
Qui sacri assiduus fontis alumnus erat,
Huic studia atq; artes curæ Musæq; fuerunt,
Quæq; fuit studijs turba dicata sacris.

Atq; Ipse Cheliv

*Ipse Chelin sumens, doctis cecinisse Camænis
Assuetus, studijs invigilasse bonis
Nobilium multi nocturni munera Bacchi
Dum seſtabantur, pocula & ampla merj.
Sæpius hic studijs in multa nocte vacabat,
Atq; vir eximiæ ſeſulitatis erat.
Hunc, velut extulimus viduum, ſic carmine hæ-
Illius ad Tumulum nūc repetam⁹, ait. (nores.
Saxoniciſ Musæ dum verſabuntur in oris,
Defunctus vigeat laudibus uſq; novis.*

*(rentem,
CALLIOPE, ſanctum poſt voce ſecuta pæ
Quam priſci autorem carminis eſſe putant,
Guttore dulciſono formabat amabile carmen,
Complexa eximij facta notanda Virj.
Laudibus ornare ſenes, ſeptemq; Sorores,
In Cælum, ob meritum magnus Apollo tulit.
Triftibus ereptum Lacrymis Eccleſia luget,
Brunsviaciq; dolet Patria clara ſoli.
Magnus hic eximia jacet hac tumulat⁹ in urna,
In morte æternæ & præmia laudis habet.
Historiæ mater,*

Historiæ mater, CLIO, veneranda puella,
Hujus, ait, Fastos me celebrare decet:
Nobile Brunonis genus est Velthemium in orbe,
Quod magno ornarunt semper honore Duces,
Illorum æternum produnt annalia nomen,
Multaq; Majorum bella cruenta canunt.
Ausu quod fuerint proceresq; laceßere, & urbes
Eximias armis sollicitare suis.
Prodyt hinc dudum celebris prognatus Achates
Totius eximius nobilitatis honor.
Ille, puer, primis operam navavit in annis,
Artibus, & studijs deditus usq; fuit.
Religionis amans, veræ pietatis alumnus,
Sectator Iuvenis, iusticiæq; fuit.
Post mores hominum multorum vidit & urbes,
Amplaq; cum latio Gallica rura solo.
Grata salutavit reducem quem patria quõdam,
Committens fidei seq; suosq; viri.
Conventus statuum quoties fuit, atq; potentum,
Totius Orator nobilitatis erat.
Pro Patriæ audaci faciebat verba salutè,
Vtilis & Ducibus Civibus atq; fuit.
Patria nunc luget properata morte peremtum,
Optat & illius ut molliter ossa cubent.

Mollis

Molliter ossa cubent defuncti, arguta THALIA
Inquit, at illius fama superstes erit.
Vita quidem viridi cessit properata sub ævo.
Perpetuo illius at nomen in orbe manet.
Fama vires nunq̄ celebres defraudet honore,
Dignum laude virum Musa vetatq; mori.
Ipsemet à pulcro ceu nomen habere vigore
Dicor, ita æterno hic nomine clarus erit.

Cui demonstravi divina Mathemata, quiq̄
Scrutatus mente est sidera cuncta poli
EVTERPE, inventrix cælestis dogmatis, in
Hunc ecquid sineret Musa canora mori? (qt:
Quos ipsa inveni calamos, dulcesq; camænas
Hæ pronæ in laudem semper Achatis erunt,
Dulce melos, vocis mira dulcedine promo
Quod, sueta Aonio fingere verba sono,
Illius exolvet vivaci carmine laudes,
In tanti remanens officiosa viri

AN, ERATO, molles quæ ducere doctæ Choreas
Iucundum & pulcri nomen amoris habet.
Quo tãdem officio defunctum prosequar, inquit,
Ipsa, locum choreæ nam neq; saltus habet?
Quin

Quin desolatos lugubri carmine amores,
Saltibus explosis, triste cubile canam:
Quem nunc exiguae spoliatum condimus urnæ
Vita, & limifera contumulamus humo,
Is vitæ nuper pars maxima coniugis, & spes
Drosis erat, Domui & sola columna suæ.
Hunc tenera at proles, Coniūxq; puerpera tris
Atq; domus luget orba parente suo. (Stis
Ereptosq; dolet fratris germanus amores,
Ruptaq; amicitia vincula firma pie.

Siste tamen lacrymas Cōiunx, pueriq; puellæq;
Agnati, & frater, rapte dolore nimis.
Mors vestras nunq; poterit dissolvere amores,
Vita illos vobis cælica restituet.

MELPOMENE, tragico luctu comitata sor
Hos etiam querulo fudit ab ore sors: (rores.
Eheu quàm tragico est hæc vita simillima ludo,
Cuius prima quidem pagina leta refert,
Grandia multa canit medium, tristissima finis
Exequitur: sic est vita caduca viri:
Prima iuventutis plerumq; est nescia damni
Vita, ærumnarum cassa, maloq; carens.
Cum medium ætatis properat, cum vita virilis
Ingruit, hæc præ se grandia quæq; ferunt.
B Ad

*Ad magnos tandem sed cum tolluntur honores,
Sæpius hos finit mors properata nimis.
Nil hic nobilitas, nil experientia rerum,
Nil ars, nil studium, nil valet ullus honor.*

TERPSICHORE, affectus Cytharæ Ches-
lyæ movendo,

*Ad tumulum fidibus psallere docta canit:
Discite mortales, quanta inconstantia vitæ
Præsentis, quam sint cuncta referta malis:
Quicumq; est hodie magno prælatus honore
Et fortuna virum quem comitata fuit,
Paulò post casus miserè subvertit eundem,
Sic stabile & constans durat in orbe nihil.*

**Pectore cum memori reputo, POLYHYM-
NIA** dicit:

*Quæ fuerint animi nobilis huius opes,
Quanta virtutes, quæ facta virilia, laudum
Plena, Virum dignum laude & honore puto.
Nobilium hic decus est, ornamentumq; bonorum
Cui, Musæ, Charites, magnus Apollo, favent.
Dignus hic est multis vates quem laudibus ornent,
Unanimes versu & splendidiore canant.*

FRANIE,

VRANIE, cæli cognoscens provida sedem,
Cælesti hic, inquit, dignus honore venit.
Corpus humo tegitur, suprema vivit in aula
Spiritus, æternis perfruiturq; bonis.
Felix qui vixit benè, vitam & clausit honestè,
Huic posita in Cælo præmia digna manent.

Has postquam mæstæ exequias, fecere sorores,
Cum hæbo Musæ conticuere noxem.

Extremi INTEGRITAS remeans de fini-
bus orbis

Imbuit his etiam busta reclusa, sonis:
Deserta, exilium patior miserabile, & orbe
Puisa, loco excludor quolibet, acta foras.
Deinceps hospitium toto mihi in orbe negatur,
Insidias & fraudes dum loca cuncta tenent.
Rara domus quavis me delectatur in urbe,
Sum neglecta domi, sumq; relicta foris.
Unus nobilium propria me fovit in aula,
Nil metuens proceres, nil metuensq; Duces.
Is nunc hac tenera defunctus conditur urna,
Cum quo præsentij contumulabor humo.

Pone sequebatur iento vestigia gressu,
NOBILITAS, prisca non inimica viris
B 2. Illa, regens

Illæ, tegens vultum mitra, pallorq; recincta,
Opplevit lacrymis ora modesta pijs:
Quanta fuit quondam priscae reverentia gentis
In me, quam pietas ardua, quantus amor?
Tum Ducibus virtutis erat studium, atq; Dy-
nastis,
Nunc, hac neglecta præmia Bacchus habet.
Non tamen est eadem scelerata licentia cunctis,
Sunt sed adhuc virtus queis generosa placet:
Nobilis, exuvias cujus nunc credimus urnæ,
Hic veræ specimen nobilitatis erat:
Integritatem animi, & virtutem in fronte ge-
rebat,
Impositumq; illi pignus honoris erat.
At tales, eheu, medijs moriuntur in annis,
Vivunt, delitiæ quos jurat, atq; Venus.
Nec tamen est virtus tua mortua, dulcis A-
CHATE,
Quin tua post mortem fama superstes erit.

Vix ea Nobilitas tristis depromserat ore,
Cum PIETAS etiam talibus usa fuit:
Me miseram, toto contempta relinquer in orbe,
Et nihil memet turba profana facit.
Qui me cūq; colunt, & numina summa verentur,
Fabula sunt mundi quottidiana mali.

Si, nisi apud proceres, Majorū et origine claros
Nil pietatis erit, nil pietatis erit,
Nec cuncti, quibus est divina munus in æde
Usq̄ adeo studium nunc pietatis habent.
Vulgus, & Agricola, pueri, juvenesq̄, senesq̄,
Et, sine sincera sunt pietate, nurus.
Nequitia, impietas, toto nunc regnat in orbe,
Contemptus summī numinis, atq; Dei.
Nota frequensq̄ via est cōtemnere numinis irā,
Nota frequensq̄ licet sit via, crimen habet.
Sunt tamen, & studium quibus est pietatis, ut
Despiciat mūdus, turba profana levis, (illos
Sunt proceres, pietate pares Majoribus, & sunt
E vulgo, quibus est sedula cura Dei.
Conditur hoc tumulo veræ pietatis alumnus,
Nobilis, in vita qui fuit usq̄ pius.
Quotidie ille sibi certas præfixerat horas
Vsus ej̄ assiduus queis pietatis erat.
Venisset conjunx, venissent intimi amici,
His tamen accessus non datus ante fuit
Quam sacris fixum precibus finisset ACHATES
Tempus, & impletum rite fuisset opus.
Tum, quoties precibus vera pietate vacabat,
Ingenti zelo perficiebat opus.
Quos animo gemitus devoto & corde fovebat

B 3. Hos coram

Hos coram Domino prodidit ore pio,
Lingua recensebat cum corde & mente querelas,
Intima cum voluit fundere vota Deo.
Nec tam mundanos precibus querebat honores,
Terrestres vel opes, aut petitura bona,
Quam puri Verbi sinceræ & religionis
Thesaurum, & cultus cum pietate sacros.
Utq; dolosa trucidaveantur dogmata Papæ,
Et calvinistis sit via clausa vasis.
O decus eximium laudatæ nobilitatis,
Quod pia posteritas, hic, imitetur, habet,
Disce timere Deum, veræ pietatis & usum,
Qui famam externæ nobilitatis habes:
Si tu das operam pietati, imitabitur, in te
Turba grave exemplum quod pietatis habet.

RELLIGIO, caram extempló comitata foro.
Nec potuit querulis abstinuisse bonis. (rem,
Pauci adeò imbuti cum religionis amore
Sint homines, qui sunt, mors quid amara ra.
Tu, pie VEL tem, Christoq; fidelis Achate. (pit?
Præ reliquis cultor religionis eras.
Nunc, eheu, parva tumultus conderis urna,
Quis post te vindex religionis erit?
Non te nobilitas generis, non splendida vita,
A vera abduxit religione Dei. Tu,

Tu, cum sancita est **CONCORDIA** relligi-
Nuper in illustri cādida nata loco, (onis,
Nomen adesse tuum voluisti, & pignus amoris
Zelus sinceræ relligionis erat.
Te, contra insignes præclara volumina solum
Promulgere viros scriptaq; non piguit.
Sit tibi vita comes hac ipsa ætate, fuisset,
Conjunctum id magna cum utilitate foret.
Et tamen, excito nunc te, inviolata manebit
Religio, quamvis sæviat ipse Sathan,
Atq; fremat mundus, stygius rumpatur & orc,
Et quicquid monstri Tartarus imus alit.
Cana palæstinas inter postrema Sorores
Ad tumulū cecinit verba suprema, **FIDES**:
Qui patriæ Christoq; fidem servavit honestam
Hospitium hac urna corpus Achatis habet.
Mens quæ fisa Deo est, & spem conjecit in ipsū
In vita constans & quoq; morte fuit,
Nunc finem fidei tetigit, cæloq; recepta
Æternis fruitur, non violanda bonis.
Corpus humo tectum parva jam clauditur urna,
Ad summum exanguie hic dormiet usq; diem.
Tum verò è somno, Christo revocante, resurget,
Lungenturq; animæ membra reducta suæ,
Gaudia percipiet cælestis & intima vitæ,
Totus ab insidijs tutus eritq; malis. **Dis.**

Zf 2335

Discite mortales veram sperare salutem,
Sic fidei vobis hic quoq; finis erit.

Hos ubi sacrae etiam lugubri carmine, Nymphæ
Ediderant, bustis præmia digna, sonos,
Ad juga sacra suas deduxit Apollo Sorores,
Ad cæli, Nymphas, regna, suasq; Fides.

¶ Nos qui defuncti, tristes nunc clausimus urnas
Vota relinquamus manibus ista pijs:
Nobilis in Domino tumba requiescat A Chates
Hac, donec veniet postmodo summa dies.
Tum menti unitum corpus de morte resurget,
At tua in æternum est nescia fama mori.
Depascat vulgi mors nomina, vivet in ævum
Qui Musis, patriæ, servit atq; Deo.

FINIS.

Inevita-
bile

Fatum

ULB Halle

3

004 976 347

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

B.I.G.

Farbkarte #13

QK. 326.16

Veltheim

Z f
2335

SOPHINOZ
MVSARVM ET VIRTVTVM
DE MORTE
VERE PII ET NOBILIS VIRI:

D. ACHATII à VELTHEM,
qui obiit 12. die Novembris, ANNO

M. D. LXXXVIII.

Ad nobiles & Magnificos viros, D. MATHIAM à VELTHEM, D. LVDOLPHVM ab ALVENSCHLEBEN, & GVNTHERVM à BARTENSCHLEBEN, Scriptus à

MELCHIORE NEOFANIO
*Pastore Ecclesie Brunsvic:
ad S. Petrum.*

*Brunsvigæ excudebat Daniel Pyringius,
Pictor, & Figurarum Sculptor, etc:*

ANNO M. D. LXXXIX.

